

Arbeids- og sosialdepartementet

postmottak@asd.dep.no

Vår ref.: Deres ref.:

Kristiansand 29. august 2014

Høringsuttalelse - plikt til å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad - endring i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 20

Kristiansand kommune har vurdert Arbeids- og sosialdepartementets forslag til endringer i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltninger datert 4.6.2014.

Vi ønsker å komme med innspill på endringen som foreslås. Vi har estimert kostnader av endringene basert på hvordan vilkår om aktivitet praktiseres og hva som kjennetegner langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp i kommunen i dag, gitt intensjonen om at aktivitet skal sikre en permanent overgang til arbeidslivet.

Kristiansand kommune er positive til endringene som foreslås. Våre erfaringer er at dette kan bidra til å gi den enkelte nødvendig bistand for å komme i aktivitet og bli selvhjulpel. Vi opplever også at aktivitetskrav gir positive virkninger for samfunnet ellers. Samtidig erfarer vi at det er noen brukere, særlig gjelder dette brukere med rus- og psykiatri (ROP-) lidelser, hvor vilkår-setting ikke er hensiktsmessig, eller brukere hvor avstanden til jobb er så lang til at det synes urimelig å legge til grunn en intensjon om permanent overgang til arbeidslivet. Vilkår om aktivitet fordrer individuelt tilpassing og vurdering når vilkår settes, følges opp og sanksjoneres. Det finnes få objektive grenser og kriterier for utøvelse av skjønn, eller urimelig skjønn. En ytterligere presisering fra statens side i forskrift kan synes hensiktsmessig.

Departementets forslag om å gjøre vilkårssetting om fra en mulighet til en plikt for kommunene innebærer for Kristiansand en omlegging fra å argumentere for hvorfor aktivitet er bedre enn passivitet. Samtidig ønsker vi å være realistiske i forhold til de ressurser som kreves for å følge opp endringen i lov om sosiale tjenester § 20 på en forsvarlig måte og etter hensikten.

Kommentarer til høringsnotatet og grove kostnadsestimater

NAV Kristiansand har gjennomsnittlig i overkant av 800 sosialhjelpsmottakere. Mange er i aktivitet og tiltak, og kan nyttiggjøre seg de tilbud og tiltak som allerede eksisterer i NAV. Kristiansand kommune reorganiserer og revitaliserer i 2014 sitt lavterskeltilbud «Jobbhuset» for brukere som faller utenom eksisterende ordninger og/eller ikke har rettigheter etter andre ordninger. Dette er brukere som kan nyttiggjøre seg aktivitet med sikte på å bli selvforsørgede. «Jobbhuset» har deltagere i Kvalifiseringsprogrammet, samt sosialhjelpsmottakere som er passive (ikke tilknyttet andre ordninger/tiltak) eller foreløpig ikke avklart som målgruppe.

---

www.kristiansand.kommune.no

Postadresse
KRISTIANSAND KOMMUNE
HELSE- OG
SOSIALDIREKTØREN
Serviceboks 417
4604 Kristiansand

Besøksadresse
Rådhusgt. 16
4611 Kristiansand

Vår saksbehandler
Arild Rekve

Telefon
38 10 28 25

E-postadresse
post.hsstab@kristiansand.kommune.no

Foretaksregisteret
NO963296746

Telefaks
38 07 52 76

Avhengig av behov for oppfølging hos deltakere ved Jobbhuset vil tiltaket ha kapasitet på ca 100 personer til enhver tid. Budsjett for drift og administrasjon i 2014 er kr. 4 120 000,- . Dette utgjør en estimert merkostnad pr bruker utover tildeling av økonomisk stønad på om lag 40. 000,- årlig.

I gjennomgang av egne mottakere av økonomisk sosialhjelp over 25 år finner vi foreløpige hovedtrekk:

Om lag 50 – 70 % har språk som barriere for å delta i aktivitet/ jobb.

Om lag 30 % har ROP-lidelser som barriere for å delta i aktivitet/ jobb.

Skal Kristiansand kommune imøtekomme statens intensjon ved lovendringen «Sikre permanent overgang til arbeidslivet», og ha som mål at stønadsmottakeren skal bli helt eller delvis selvhjulpne vil det være behov for aktivitet som kvalifiserer og/eller habiliterer særlig disse to gruppene for arbeidslivet.

For gruppen som har «språk» som barriere for å delta i arbeidsliv, har de fleste av disse gjennomført 2500 timer undervisning i norsk. Mange har hatt avbrudd i sin norskopplæring og har ingen eller liten skolebakgrunn. Voksenopplæringen i Kristiansand kommune sin erfaring med norskopplæring for denne gruppa er at de lykkes best med tilrettelagt undervisning i arbeidspraksisklasser. Dette utgjør en estimert merkostnad per bruker utover tildeling av økonomisk stønad på om lag 50 – 60 000,- årlig.

Overgangen til arbeidslivet for denne gruppa er lav, og tar lang tid. Tilrettelagte arbeidsplasser er ofte veien inn til deltagelse, og for mange er ordinært arbeid ikke realistisk. I Kristiansand kommune er det behov for ytterligere tilrettelagte arbeidsbedrifter/tilrettelagte ordninger for deltagelse i ordinært arbeidsmarked for gruppen med svak norsk kompetanse, kombinert med ingen eller lav formell utdanning. Vi har ikke hatt anledning til å anslå volum eller kostnad for dette her.

Vår erfaring er at dagens introduksjonsordning for nyankomne flyktninger ikke er tilstrekkelig, og målsetting om deltagelse i det ordinære arbeidslivet er lite realistisk for en del brukere. Introduksjonsprogrammet bør utvides 1 – 2 år. I tillegg må det tette individuell oppfølging av bruker over lengre tid.

Kristiansand kommuner stiller seg positive til forslaget om endringer i § 20 i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen. Stilles tilstrekkelige insentiver til disposisjon for å gjennomføre endringen, kan flere av våre mottakere gjøres selvhjulpne over tid. Kristiansand ber departementet klargjøre i forskrift og/eller veileder hvordan plikten skal gjennomføres og hvilket ansvar den enkelte mottaker har for å samarbeide med NAV-kontoret slik at vilkår settes etter individuell vurdering. I høringsnotat hvor det heter at «Plikten til å vurdere vilkår om aktivitet vil gjelde for hver søknad, og vil gjøre at kommunene overfor langtidsmottakere må foreta dokumenterbare jevnlig vurderinger av om stønadsmottakerens situasjon, behov og muligheter er endret.»

Kristiansand forutsetter at staten dekker kommunens kostnader for å innføre aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad. Videre har vi en forventning om at staten også stiller stimuleringsmidler og insentiver for å sikre tilstrekkelig tilrettelagte arbeidsplasser i det ordinære arbeidsmarkedet og tilskudd for etablering av arbeidsmarkedsbedrifter.

Med hilsen

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Elisabeth Engemyr
NAV Leder